

ผลของการจัดการเรียนรู้เชิงผลิตภาพที่มีต่อความสามารถความเป็นผู้ประกอบการ
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2*

EFFECTS OF PRODUCTIVITY BASED LEARNING ON ABILITIES OF
ENTREPRENEURSHIP OF MATTHAYOMSUKSA 2 STUDENTS

¹นฤเบศน์ นิยมทรัพย์ Narubade Niyomsab ²อรพิน ศิริสัมพันธ์ Orapin Sirisamphan

³ชัยรัตน์ โตศิลา Chairat Tosila

^{1,2,3}มหาวิทยาลัยศิลปากร Silpakorn University, Thailand

Corresponding Author E-mail: niyomsab_n@su.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเศรษฐศาสตร์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยจัดการการเรียนรู้เชิงผลิตภาพ 2) ศึกษาความสามารถความเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงผลิตภาพ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนท่าหลวงวิทยานุกูล อำเภอท่าเรือ พระนครศรีอยุธยา จำนวน 16 คน เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือ แผนหน่วยการจัดการเรียนรู้ วิชาเศรษฐศาสตร์ โดยใช้การจัดการเรียนรู้เชิงผลิตภาพ จำนวน 2 แผนหน่วยการเรียนรู้ คือ แผนหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง มุ่งสู่ผู้ประกอบการรุ่นเยาว์ และแผนหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง ผู้ประกอบการรุ่นเยาว์ รู้คิดสิทธิอย่างพอเพียง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ 1) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาเศรษฐศาสตร์ และ 2) แบบวัดความสามารถความเป็นผู้ประกอบการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การหาค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบที่ใช้แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน สรุปผลการวิจัยพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเศรษฐศาสตร์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงผลิตภาพ สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ความสามารถความเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงผลิตภาพอยู่ในระดับสูง

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้เชิงผลิตภาพ, ความเป็นผู้ประกอบการ, ความสามารถความเป็นผู้ประกอบการ

Abstract

The purposes of this research were: 1) compare the learning achievements on economics of Matthayomsuksa 2 students before and after using productivity-based learning. 2) study the abilities of entrepreneurship of Matthayomsuksa 2 students using Productivity-based learning. The sample of this research consisted of 16 students of Matthayomsuksa 2/2 studying in the first semester of the academic year 2022 in Thaluangwitthayanukul school. Tha rua District. Pha Na Korn Sri Ayutthaya Province. The instrument used in the experiment is the unit learning plan using Productivity-based learning. Learning unit 1: Born to entrepreneur and Learning unit 2: Young entrepreneur know about rights and sufficiency economy. The tools used for collecting data are the learning achievements on economics test and the abilities of entrepreneurship measurement tool. The data were analyzed by arithmetic mean, standard deviation, t-test dependent. The research findings were summarized as follows: 1) The learning achievements on economics of students gained after using productivity-based learning were higher than before leaning at.05 level of significance. 2) The abilities of entrepreneurship of students using Productivity-based learning war at high level.

Keywords: Productivity-Based Learning, Entrepreneurship, Abilities of Entrepreneurship.

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลกระทบทั้งทางเศรษฐกิจ สังคมสิ่งแวดล้อม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการเมืองของทุกประเทศอย่างรวดเร็ว ทำให้ทุกประเทศต้องมีการทบทวนวาระของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และการศึกษาอย่างรอบด้านและสมดุลเพื่อเป็นฐานหลักของการพัฒนาประเทศ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2557) โดยทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 มีความสำคัญยิ่งต่อความสำเร็จในการเรียนรู้ตลอดชีวิต เป็นเป้าประสงค์ของการจัดการศึกษาและการเรียนรู้ที่ช่วยชี้นำวิธีการสร้างกระบวนการเรียนรู้ที่พัฒนาชีวิตของนักเรียนให้มีคุณภาพและประสบความสำเร็จเพื่อการดำรงชีวิตในคริสต์ศตวรรษที่ 21 องค์การเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ (Deborah L. Ellis., 2012) ทักษะในศตวรรษที่ 21 บุคคลต้องสามารถประยุกต์ใช้ทักษะและทัศนคติที่แตกต่างกันให้สอดคล้องกับบริบทที่กำหนด ทักษะมีความสัมพันธ์กันและทำงานร่วมกันเพื่อเตรียมพร้อมให้กับนักเรียน โดยมีทักษะที่สำคัญต่างๆ (The Partnership for 21st Century Skills, 2009) มีความคิดสร้างสรรค์ นวัตกรรม การคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา การสื่อสาร และการทำงานร่วมกันเป็นทักษะหลัก ต้องมีความสามารถในการวิชาหลัก ได้แก่ ภาษาศาสตร์ ศิลปะ คณิตศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ การปกครองและหน้าที่พลเมือง นอกจากนี้นักเรียนจะต้องรับรู้เรื่องราวในโลกและมีความรู้ทางการเงิน เศรษฐกิจ ธุรกิจ ผู้ประกอบการ พลเมือง สาธารณสุข และการรู้สิ่งแวดล้อม ข้อความข้างต้นสะท้อนให้เห็นถึงผู้ประกอบการมีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ มีงานวิจัยที่สนับสนุนความสัมพันธ์ทางบวกระหว่างความเป็นผู้ประกอบการและความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ (สุชาติ ไตรภพสกุล, 2558)

สภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนปัจจุบันในโรงเรียนที่ผ่านมายังไม่สามารถปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ (Paradigm) ของแนวทางการศึกษาไปสู่การมีนักเรียนเป็นศูนย์กลางและมุ่งเน้นการพัฒนาคนอย่างสมดุลรอบด้านได้อย่างแท้จริง แม้ว่าจะมีความตระหนักถึงพลวัตรโลกและความพยายามที่จะปฏิรูปการศึกษาเพื่อให้สามารถรับมือและตอบสนองกับสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว แต่การปฏิรูปการศึกษาของประเทศไทยไม่สามารถเปลี่ยนผ่านกระบวนทัศน์ได้ในทางปฏิบัติ (สถาบันบัณฑิตบริหารธุรกิจศศินทร์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2557) ช่วงที่ผ่านมาระบบการศึกษานั้นให้นักเรียนพัฒนาผลสัมฤทธิ์ และสร้างนักเรียนที่เป็นผู้เลียนแบบและผู้บริโภค ไม่ได้ส่งเสริมให้นักเรียนสร้างพัฒนาสิ่งใหม่ๆ ให้กับตนเองและสังคม (ไพฑูรย์ สินลารัตน์ และคณะ, 2554) โรงเรียนส่วนใหญ่ยังไม่ดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนในลักษณะที่ให้นักเรียนได้คิดวิเคราะห์หรือคิดวิจารณ์ญาณส่วนใหญ่เน้นการท่องจำ ทำให้นักเรียนไม่สามารถคิด (Thinking Process) ได้เท่าที่ควร (ไพฑูรย์ สินลารัตน์, 2549) จุดที่ควรพัฒนานักเรียนต้องได้รับการฝึกทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปราย เสริมทักษะการเรียนรู้ โดยเน้นให้นักเรียนปฏิบัติสร้างสรรค์เป็นผลงาน มีกิจกรรมเสริมทักษะพื้นฐานอาชีพ และจากรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสี่ (พ.ศ. 2559-2563) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2564) ได้ระบุจุดที่ควรพัฒนา ด้านคุณภาพนักเรียน ว่านักเรียนควรได้รับการพัฒนาด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้และควรได้รับการส่งเสริมในการผลิตชิ้นงานด้วยฝีมือตนเอง พร้อมเสนอแนะเพื่อการพัฒนาสู่นวัตกรรมหรือแบบอย่างที่ดีด้านการบริหารและการจัดการว่า ควรมีการศึกษารูปแบบการพัฒนาศักยภาพนักเรียนเพื่อเสริมสร้างทักษะ ความสามารถของนักเรียนให้มีความพร้อมในศตวรรษที่ 21 พร้อมทั้งส่งเสริมพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ

การจัดการเรียนรู้ผลิตภาพเป็นการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายเปิดโอกาสให้นักเรียนเป็นผู้แสวงหาความรู้ได้ด้วยตัวของตัวเอง ซึ่งมีพื้นฐานมาจากกระบวนการผลิต ที่ผลผลิตเกิดจากปัจจัยการผลิตที่มีความสัมพันธ์กัน โดยได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ได้ถูกพัฒนาเป็นการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความสามารถในการวิเคราะห์ตีความข้อมูลต่างๆ ได้ด้วยตัวเองนักเรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเองและรู้ความสามารถนำไปใช้ประโยชน์อย่างไรได้บ้าง ครูเป็นผู้ให้ข้อคิดให้แก่เด็กนักเรียนเท่านั้น มีเป้าหมายมุ่งเน้นให้นักเรียนเกิดความคิดใหม่ๆ สร้างสรรค์ผลิตชิ้นงานใหม่ๆ ที่ตอบสนองต่อความต้องการ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นและเคารพในความคิดเห็นของผู้อื่นมีความมุ่งมั่นสู่ความสำเร็จมีคุณธรรม จริยธรรมต่อตนเองและสังคม ในการประดิษฐ์ชิ้นงานรวมถึงการประกอบกิจการสามารถดำเนินการให้เสร็จสิ้นทันเวลา โดย (ไพฑูรย์ สินลารัตน์, 2549) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้เชิงผลิตภาพ (Productivity Based Learning) เป็นกระบวนการเรียนการสอนที่มุ่งสร้างให้นักเรียนมีผลผลิตของตนเอง ไม่ว่าจะเป็นผลผลิตในเชิงความคิด งานวิชาการ สิ่งประดิษฐ์ต่างๆ จึงกล่าวได้ว่า การเรียนรู้เชิงผลิตภาพเป็นรูปแบบการเรียนรู้รูปแบบหนึ่งที่มุ่งให้นักเรียนสร้างผลงานสร้างผลผลิต

จากเหตุผลดังกล่าวมาผู้วิจัยมีความสนใจที่จะการศึกษาการจัดการเรียนรู้เชิงผลิตภาพที่มีต่อความสามารถความเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เพื่อการพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการนักเรียน พัฒนาความสามารถในการคิดเป็นพื้นฐานในการปฏิบัติสร้างสรรค์ผลงาน และเสริมทักษะพื้นฐานอาชีพของนักเรียนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเศรษฐศาสตร์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยใช้การจัดการเรียนรู้เชิงผลิตภาพ
2. เพื่อศึกษาความสามารถความเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงผลิตภาพ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Designs) แบบกลุ่มเดียวมีการสอบก่อนและสอบหลัง (One-Group Pretest-Posttest Design) โดยมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 1.1 ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนท่าหลวงวิทยานุกูล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 มีนักเรียนจำนวนทั้งสิ้น 30 คน
 - 1.2 กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนท่าหลวงวิทยานุกูล อำเภอท่าเรือ พระนครศรีอยุธยา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียนจำนวนทั้งสิ้น 16 คน ซึ่งมาจากการสุ่มอย่างง่าย โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม
2. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
 - 2.1 แผนหน่วยการจัดการเรียนรู้ วิชาเศรษฐศาสตร์ จำนวน 2 แผนหน่วยการเรียนรู้ คือ แผนหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง มุ่งสู่ผู้ประกอบการรุ่นเยาว์ และแผนหน่วยการเรียนรู้ เรื่องผู้ประกอบการรุ่นเยาว์ รู้คิดสิทธิอย่างพอเพียง โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงผลิตภาพ ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผล เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของแผนการจัดการเรียนรู้มีค่าความเหมาะสมและค่าความสอดคล้อง (IOC) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.00 และนำผลไปปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ
 - 2.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเศรษฐศาสตร์ มีเนื้อหาประกอบด้วยการลงทุนและการออม การผลิตสินค้าและบริการ การผลิตในท้องถิ่นตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การคุ้มครองสิทธิผู้บริโภค แบบทดสอบแบบปรนัย 4 ตัวเลือกมีทั้งหมด 30 ข้อ โดยในแต่ละข้อคะแนนเต็ม 1 คะแนน ตอบผิดได้ 0 คะแนน ตอบถูกได้ 1 คะแนน โดยให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผล ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือและนำผลไปปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ มีค่าความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 0.67-1.00 นำไปทดสอบกับนักเรียนที่ผ่านการเรียนวิชาเศรษฐศาสตร์แล้ว มีผลการวิเคราะห์ดังนี้ ค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.21 ถึง 0.79 และหาค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.29 – 0.71 นำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยสูตร KR-20 ของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson Formular 20) ซึ่งผลวิเคราะห์ข้อสอบมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.85 และนำผลไปปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ
 - 2.3 แบบวัดความสามารถความเป็นผู้ประกอบการ ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อประเมินความสามารถความเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนหลังเรียน โดยใช้การจัดการเรียนรู้เชิงผลิตภาพ เป็นการประเมิน

ความสามารถความเป็นผู้ประกอบการ 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การคิดวิเคราะห์ 2) การคิดเชิงอนาคต 3) การประเมิน ผู้วิจัยใช้แบบวัดความสามารถความเป็นผู้ประกอบการ โดยใช้เกณฑ์ในลักษณะรูบริก (Rubric Scoring) 4 ระดับ ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการศึกษาจากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถความเป็นผู้ประกอบการ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของแบบวัดความสามารถความเป็นผู้ประกอบการ มีค่าความเหมาะสมและค่าความสอดคล้อง (IOC) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.67 – 1.00 และนำผลไปปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

3. การดำเนินการทดลอง

3.1 ผู้วิจัยให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 จำนวน 16 คน ทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนจำนวน 30 ข้อแล้วเก็บข้อมูลมาวิเคราะห์ผล

3.2 ผู้วิจัยนำแผนหน่วยการจัดการเรียนรู้เชิงผลิตภาพไปใช้สอนกับกลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยทำการทดลองสัปดาห์ละ 3 คาบเรียนคาบเรียนละ 50 นาทีรวมระยะเวลา 6 สัปดาห์ 18 คาบเรียน

3.3 หลังจากผู้วิจัยสอนครบตามแผนหน่วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้เชิงผลิตภาพแล้ว ผู้วิจัยทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 โดยให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน จำนวน 30 ข้อ และทำแบบวัดความสามารถความเป็นผู้ประกอบการ แล้วเก็บข้อมูลมาวิเคราะห์ผล

4. สถิติและการวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการนำสถิติพื้นฐานมาใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปรียบเทียบกับเกณฑ์

4.1 เปรียบเทียบข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเศรษฐศาสตร์ จากแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยคำนวณหาคะแนนค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้สถิติทดสอบทีแบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test for dependent)

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาความสามารถความเป็นผู้ประกอบการ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้เชิงผลิตภาพจากแบบวัดความสามารถความเป็นผู้ประกอบการ โดยคำนวณหาคะแนนค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ที่ผู้วิจัยกำหนดไว้แล้วนำไปเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเศรษฐศาสตร์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยจัดการการเรียนรู้เชิงผลิตภาพ สรุปผลการวิจัย ดังในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าทีแบบไม่เป็นอิสระต่อกันของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเศรษฐศาสตร์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงผลิตภาพ

การทดสอบ	คะแนนเต็ม	$\bar{x}$	S.D.	t	P
ก่อนเรียน	30	10.69	2.75	7.23	.00
หลังเรียน	30	17.25	2.62		

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าทีแบบไม่เป็นอิสระต่อกัน ของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเศรษฐศาสตร์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนเรียน และหลังเรียน พบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเศรษฐศาสตร์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงผลิตภาพหลังเรียน ($\bar{X} = 17.25$, S.D. = 2.62) สูงวก่อก่อนเรียน ($\bar{X} = 10.69$, S.D. = 2.75) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับเฉลี่ย .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1

2. ผลของระดับความสามารถความเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงผลิตภาพ สรุปผลการวิจัย ดังในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความสามารถความเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงผลิตภาพ

ความสามารถ ความเป็นผู้ประกอบการ	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับที่
การคิดวิเคราะห์	4	3.19	0.83	สูง	1
การประเมิน	4	2.69	1.08	พอใช้	2
การคิดอนาคต	4	2.00	0.89	พอใช้	3
เฉลี่ยรวม	12	7.88	2.09	สูง	

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความสามารถความเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงผลิตภาพ พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 7.88$, S.D. = 2.09) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ การคิดวิเคราะห์ ($\bar{X} = 3.19$, S.D. = 0.83) การประเมิน ($\bar{X} = 2.69$, S.D. = 1.08) การคิดอนาคต ($\bar{X} = 2.00$, S.D. = 0.89) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง ผลของการจัดการเรียนรู้เชิงผลิตภาพที่มีต่อความเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลของการจัดการเรียนรู้เชิงผลิตภาพที่มีต่อความเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเศรษฐศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเศรษฐศาสตร์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังเรียนด้วยการใช้การจัดการเรียนรู้เชิงผลิตภาพสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 ทั้งนี้เนื่องจากการจัดการเรียนรู้เชิงผลิตภาพมีหลักการสำคัญในการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายผ่านกิจกรรมที่เกิดจากความร่วมมือของครูกับนักเรียน นักเรียนกับนักเรียน โดยที่มุ่งเน้นให้นักเรียนปฏิบัติตามความสนใจของตนเองเพื่อให้เกิดผลงานต่างๆ ที่เกิดจากองค์ความรู้ที่ได้สร้างขึ้นด้วยตนเอง และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ โดยมีครูเป็นเพียงผู้ให้คำแนะนำ สอดคล้องกับรวิวรรณ สุขเจริญ (2562) ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้เชิงผลิตภาพได้พัฒนาขึ้นมาจากแนวคิดทางการศึกษา โดยมุ่งส่งเสริมกระบวนการ

การการแก้ปัญหาจากสถานการณ์ต่างๆ เพื่อดึงความสามารถของนักเรียนออกมา และอาศัยความร่วมมือของเพื่อนในการกระตุ้น แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ช่วยเหลือเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงผลิตภาพที่พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ได้นั้น สอดคล้องกับชมเชย พงษ์เจริญ (2555) ที่กล่าวถึงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงผลิตภาพเป็นการจัดการเรียนรู้อย่างมีความหมาย ที่ให้นักเรียนได้ฝึกฝนและปฏิบัติงานจากกิจกรรมการเรียนรู้ภายใต้ความคิด แหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายและแนวทางการปฏิบัติในการแก้ปัญหาที่แตกต่างกัน โดยมีฐานแนวคิดการจัดการเรียนรู้ตามสถานการณ์จริง ตามที่ ไสว พักขาว (2552) ได้กล่าวว่าการจัดการเรียนรู้ตามสถานการณ์จริงเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่นักเรียนได้เรียนรู้สิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นจริง แสวงหาความรู้และวิธีการต่างๆ ที่จะแก้ปัญหาที่พบ ซึ่งต้องอาศัยทักษะต่างๆ และความคิดที่ซับซ้อน ,การเรียนรู้แบบนำตนเอง โดยวิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒนา (2564) ได้กล่าวว่าการเรียนรู้แบบนำตัวเองเน้นให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองอย่างมีเป้าหมาย มีความมุ่งมั่นพยายามจนเกิดความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ และสมรรถนะตามเป้าหมายที่ตนเองกำหนดไว้ โดยสอดคล้องกับทฤษฎีความยืดหยุ่นทางปัญญา (Cognitive Flexibility Theory) กล่าวคือเป็นการเรียนรู้ตามสภาพจริงที่เน้นให้นักเรียนมีทางเลือกในการเรียนรู้ตามความถนัดความสนใจ เพื่อให้เกิดความยืดหยุ่นจนเชื่อมโยงความรู้เดิมเข้ากับความรู้ใหม่ ซึ่งนักเรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการแก้ไขปัญหาต่อไป อีกทั้งทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง (Constructivist Theory) โดยการจัดการเรียนรู้เชิงผลิตภาพได้เน้นให้นักเรียนสร้างองค์ความรู้ของตนเองในสภาพที่เป็นจริง โดยอาศัยกระบวนการคิดและกระบวนการสังเคราะห์ร่วมกัน สอดคล้องกับสมพร โกมารทัต (2557) ที่อธิบายไว้ว่า หลักการ Constructivist Learning เป็นการปรับความรู้ความเข้าใจโดยอาศัยความรู้และประสบการณ์เดิมเชื่อมโยงกับความรู้ใหม่เพื่อให้ได้ความรู้ที่จะนำไปใช้ โดยกระบวนการสร้างองค์ความรู้เกิดขึ้นภายในบุคคลโดยที่ไม่รู้ตัว โดยนักเรียนจะสร้างความรู้จากความคิดของตนเอง แทนที่จะรับความรู้ที่สมบูรณ์และถูกต้องจากครูหรือแหล่งความรู้ที่กำหนดไว้ ทำให้นักเรียนแต่ละคนสร้างความหมายของตนเองจากประสบการณ์ของตน

2. ผลของการจัดการเรียนรู้เชิงผลิตภาพที่มีต่อความเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้านความสามารถความเป็นผู้ประกอบการ ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถความเป็นผู้ประกอบการ ความสามารถความเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงผลิตภาพ พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 ทั้งนี้เป็นเพราะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงผลิตภาพ โดยออกแบบกิจกรรมตามแนวคิดของไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2549) เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมในการนำมาพัฒนาความสามารถความเป็นผู้ประกอบการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน ที่ส่งผลให้เกิดความคิดสร้างสรรค์นวัตกรรมและการเติบโต และพัฒนาความสามารถของแต่ละบุคคลในการเปลี่ยนความคิดให้กลายเป็นการปฏิบัติ ส่งผลให้นักเรียนได้รับการพัฒนาความสามารถความเป็นผู้ประกอบการในเบื้องต้น สอดคล้องกับสมพร โกมารทัต (2557) ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้เชิงผลิตภาพเน้นให้นักเรียนสร้างผลผลิตผลงานที่เกิดจากความรู้ ประสบการณ์ ได้ฝึกฝนและปฏิบัติงานจากกิจกรรมการเรียนรู้และแนวทางปฏิบัติในการแก้ปัญหาที่แตกต่างกัน ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าความสามารถความเป็นผู้ประกอบการตามองค์ประกอบที่ผู้วิจัยได้สังเคราะห์จาก National Council for the Social Studies (2010) The Council for Economic Education (CEE) (2010) และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้แสดงให้เห็นว่า นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นนั้น สามารถรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับ มีความสามารถที่จำเป็นต่อการเป็นนักคิดอย่างมีวิจารณญาณ การพัฒนาแนวคิดและขยาย

ประสบการณ์ วิเคราะห์เหตุการณ์ในอนาคต สามารถนำมาใช้เป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิตและวางแผนการดำเนินงานได้อย่างเหมาะสม ผ่านกระบวนการถามและหาคำตอบจากการวิเคราะห์ การอธิบาย และการคาดการณ์อนาคต ประกอบด้วย ดังนี้

2.1 การคิดวิเคราะห์ เป็นความสามารถของนักเรียนที่มีการพัฒนาความสามารถในการคิดระบุแนวทางในการดำเนินธุรกิจที่เกิดจากการฝึกปฏิบัติผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ซึ่งส่งผลให้นักเรียนเกิดการพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์เกิดขึ้น นักเรียนมีกระบวนการการพิจารณาถึงความสำคัญสถานการณ์ความสามารถในการหาความสัมพันธ์ของเรื่องต่างๆ ความสามารถในการบอกลักษณะหรือแนวทางในการดำเนินงาน ในการจัดการเรียนการสอนนักเรียนต้องวิเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลายเพื่อนำมาใช้ในการตัดสินใจร่วมกันเพื่อเลือกแนวทางในการดำเนินงานได้ สอดคล้องกับทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ (พาสนา จูร์ตัน, 2556) ที่ได้อธิบายว่าเด็กในช่วง 12 ปี ถึงวัยผู้ใหญ่ เริ่มคิดเชื่อมโยงหาเหตุผลนอกเหนือจากข้อมูลที่มีอยู่เริ่มจากการคาดคะเนสิ่งที่เกิดขึ้นจากการสังเกต และคิดในสิ่งที่ซับซ้อนเป็นนามธรรมได้มากขึ้น เช่น คิดตั้งสมมติฐาน คิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ จนสามารถคิดอย่างเป็นเหตุเป็นผลนำไปสู่การแก้ไขปัญหาได้

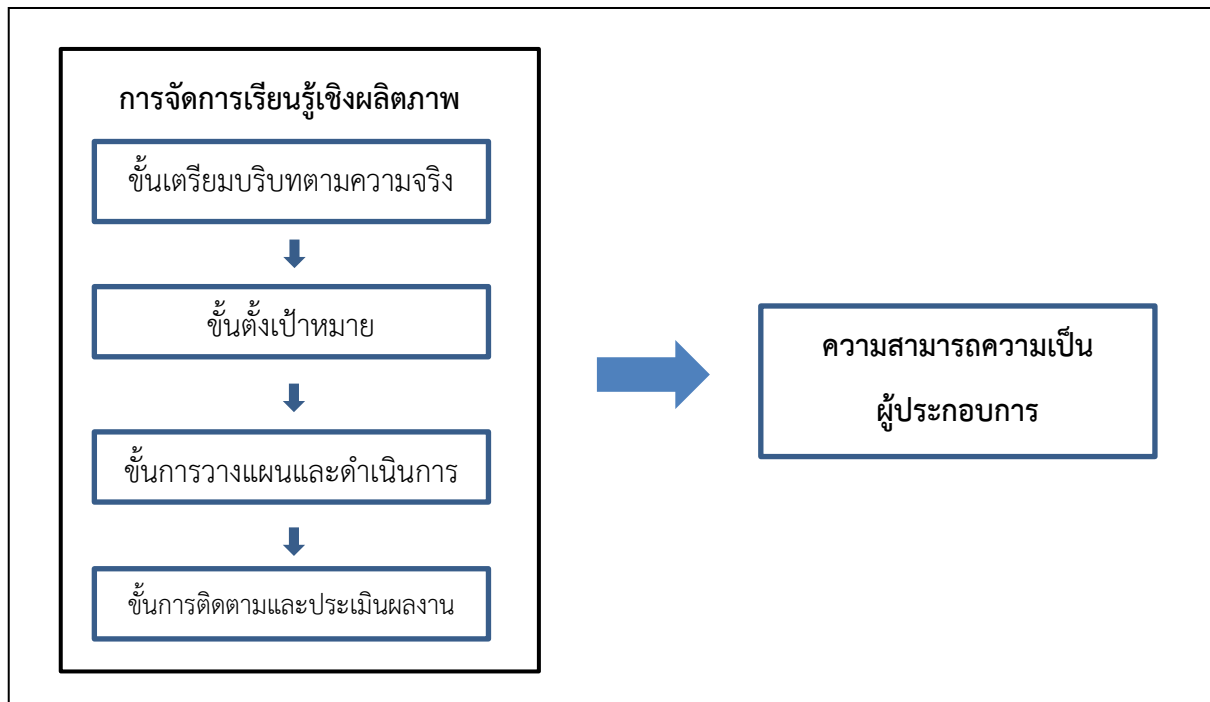
2.2 การประเมิน เป็นความสามารถที่นักเรียนได้เห็นความสัมพันธ์ของข้อมูลตามกระบวนการคิดให้เชื่อมโยงความรู้เดิมสู่เป้าหมายใหม่เพื่อพัฒนาแนวทางในการดำเนินงานของตน นักเรียนนำข้อมูลที่ได้จากการคิดวิเคราะห์ นำมาตัดสินใจด้วยเหตุและผล เพื่อหาวิธีการที่เป็นไปได้ที่เหมาะสมที่สุดเพื่อระบุขั้นตอนในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย การประเมินต้องมีการพิจารณาข้อมูลอย่างถี่ถ้วนและประสบการณ์เดิมของนักเรียนที่มีอยู่ เพื่อให้เข้าใจในสถานการณ์ต่างๆ อย่างหลากหลาย โดยครูเป็นผู้แนะนำ ซึ่งจากทดลองผู้วิจัยพบว่านักเรียนส่วนหนึ่งสามารถบอกแนวทางในการดำเนินงานเบื้องต้นได้ แต่ยังไม่สามารถระบุการนำข้อมูลย้อนกลับมาปรับปรุงขั้นตอนการดำเนินงานให้ดีขึ้นได้ ซึ่งครูต้องให้คำแนะนำกระตุ้นความคิด และนำเสนอข้อมูลที่จะส่งผลให้นักเรียนเกิดการพิจารณาข้อมูลเพื่อนำมาใช้ประโยชน์และใกล้เคียงกับความเป็นจริง สอดคล้องกับแนวคิดของ McBay (Kabatire et al., 2007 อ้างใน ตีม มณีคำ, 2555) ที่กล่าวว่า ศักยภาพแห่งการวางแผน มีเป้าหมายสอดคล้องกับความสนใจสิ่งที่ตนเองถนัด และเป้าหมายนั้นผู้ประกอบการได้ประเมินตนเองแล้วว่าใกล้เคียงกับความเป็นจริง

2.3 การคิดเชิงอนาคต การนำข้อมูลและความสัมพันธ์ของข้อมูลตามกระบวนการคิดต่อยอดในการฝึกสู่ทักษะการคิดขั้นสูงที่คาดการณ์และตัดสินใจได้อย่างมีเหตุผล กล่าวคือ นักเรียนสามารถนำข้อมูลผ่านกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบมาใช้ในการคาดการณ์สถานการณ์ที่อาจจะส่งผลต่อการดำเนินงานของนักเรียน สอดคล้องกับ Bygrave (1994 อ้างใน (สวลี วงศ์ไชยา, 2561) ที่ว่า ผู้ประกอบการต้องมีองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการคิดเชิงอนาคต มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล สามารถมองเห็นอนาคตของธุรกิจที่ทำพิจารณาการดำเนินงานของกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ทั้งนี้จากการทดลองผู้วิจัยกลับพบว่า นักเรียนส่วนหนึ่งไม่สามารถที่จะคาดการณ์สถานการณ์โดยใช้ข้อมูลได้อย่างสมเหตุสมผล นักเรียนเหล่านั้นอาจขาดการพิจารณาข้อมูลอย่างรอบคอบ หรือประสบการณ์ที่มีอยู่อย่างจำกัดทำให้ไม่สามารถจินตนาการถึงเหตุการณ์ที่พวกเขายังไม่เคยพบได้ จึงเป็นบทบาทของครูที่จะกระตุ้นความรู้และจินตนาการของนักเรียนให้คิดถึงความเป็นไปได้ต่างๆ โดยอาศัยข้อมูลที่นักเรียนมีและสืบค้นเพิ่มเติม

องค์ความรู้การวิจัย

องค์ความรู้จากการวิจัยเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาเศรษฐศาสตร์ ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงผลิตภาพที่มีผลต่อความสามารถความเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ได้มีการวางแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีระบบตามหลักวิชาการที่มุ่งสร้างให้นักเรียนมีผลผลิตของตนเองและวัดความสามารถความเป็นผู้ประกอบการ การคิดวิเคราะห์ การคิดอนาคต และการประเมิน สรุปดังในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้การวิจัย

จากภาพองค์ความรู้จากการวิจัย อธิบายได้ดังนี้

1. ขั้นเตรียมบริบทตามความจริง เป็นขั้นตอนของการเรียนรู้ตามสถานการณ์จริง โดยผู้สอนจัดหาแหล่งการเรียนรู้ ข้อมูล กรณีศึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้ข้อความรู้ตามสภาพจริงในประเด็นที่จะเรียนรู้ นักเรียน โดยได้รับคำถามกระตุ้นจากครูเพื่อให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ในการผลิตสินค้าและบริการในท้องถิ่นของนักเรียน
2. ขั้นตั้งเป้าหมาย เป็นขั้นตอนการเรียนรู้แบบตนเองและการเรียนรู้แบบร่วมมือ ช่วยนักเรียนในการกำหนดจุดมุ่งหมายและขอบข่ายการเรียนรู้ นักเรียนพิจารณาข้อมูลพื้นฐานและลักษณะพื้นที่ของชุมชนในการออกแบบผลิตภัณฑ์ของตนเองโดยใช้ข้อมูลที่มีอยู่ โดยสรุปเป็นภาพประกอบการอธิบายในใบงาน โดยนักเรียนเชื่อมโยงความรู้เดิมเข้ากับความรู้ใหม่ ซึ่งคือข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยการผลิต สิทธิผู้บริโภค และปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามสถานการณ์ที่ครูกำหนดให้โดยครูกระตุ้นนักเรียนด้วยคำถามให้นักเรียนเห็นความสำคัญของข้อมูลใหม่ที่นักเรียนได้รับและสามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการวางแผนเพื่อตั้งเป้าหมายเพื่อขยายความรู้นำมาตัดสินใจสู่การลงมือปฏิบัติตามเป้าหมาย

3. ขั้นการวางแผนและดำเนินการ นักเรียนร่วมกันดำเนินการ ตามแผนการที่ได้วางไว้ โดยครูกำกับดูแลให้คำแนะนำ ขั้นนี้นักเรียนจะมีการใช้ความรู้จากขั้นที่ 1 และขั้นที่ 2 มาร่วมกันตัดสินใจในกลุ่มด้วยเหตุและผล เพื่อหาวิธีการที่เป็นไปได้ที่เหมาะสมที่สุดเพื่อระบุขั้นตอนในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย โดยครูให้นักเรียนจัดทำแผนธุรกิจโดยมีการวิเคราะห์สถานการณ์ของแผนธุรกิจของกลุ่มตนเอง

4. ขั้นการติดตามและประเมินผลงาน ครูติดตาม ตรวจสอบงานของนักเรียนให้ความเห็นนักเรียนปรับปรุงงานจนได้ผลงานและประเมินผลงานซึ่งกันและกัน นักเรียนให้ความคิดของตนเองในการประเมินแนวทางการดำเนินธุรกิจของกลุ่มอื่น โยผ่านกระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลของธุรกิจ ประเมินแนวทางการดำเนินธุรกิจเป็นวิธีการที่ดีที่สุดในการบรรลุเป้าหมายได้หรือไม่ และการเตรียมพร้อมกับสถานการณ์ในอนาคต

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ครูควรเตรียมข้อมูลให้หลากหลายเนื่องจากสถานะการณ์ของนักเรียนมีความแตกต่างกัน เนื่องจากที่อยู่อาศัย ความคุ้นชินจากครอบครัว หรือแลกเปลี่ยนความรู้กับนักเรียนก่อนเข้าสู่บทเรียนเพื่อให้ครูมีฐานข้อมูลของนักเรียน ซึ่งจะทำให้นักเรียนเกิดการมีส่วนร่วมอย่างกระตือรือร้นมากขึ้น

1.2 ครูควรให้ความสำคัญกับการกระตุ้นนักเรียนให้เกิดกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผลและตรงประเด็น ทั้งในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้และ ระหว่างการจัดกิจกรรมตามแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์

1.3 การพัฒนาความสามารถความเป็นผู้ประกอบการ ควรดำเนินการอย่างเป็นระบบ เนื่องจากการบ่มเพาะความสามารถนักเรียนมี โดยเฉพาะองค์ประกอบการประเมิน และองค์ประกอบการคิดอนาคต ต้องอาศัยกระบวนการคิดและประสบการณ์ของนักเรียนเข้ามาเกี่ยวข้อง

1.4 การจัดการเรียนรู้ตามการจัดการเรียนรู้เชิงผลิตภาพในแต่ละชั้นครูให้พิจารณาถึงเป้าหมายหรือผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นกับของนักเรียน ครูจำเป็นต้องเตรียมความพร้อมก่อนการจัดกิจกรรม โดยเตรียมข้อมูลให้เหมาะสมกับช่วงวัยของนักเรียนด้วยชุดข้อมูลที่หลากหลาย

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงผลิตภาพที่มีตัวแปรอื่นๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับกระบวนการและทักษะอื่นๆ เช่น คุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ การสร้างนวัตกรรม การเป็นนักคิด การบริหารจัดการ เนื่องจากในแต่ละขั้นตอนของการจัดกิจกรรมจะส่งเสริมให้นักเรียนได้มีการสร้างผลผลิตทั้งเป็นนามธรรมและรูปธรรม โดยเชื่อมโยงกับบริบทของนักเรียน

2.2 ควรศึกษาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงผลิตภาพในเนื้อหาวิชาสังคมศึกษาในเรื่องอื่นๆ หรือรายวิชาอื่นๆ หรือนำเทคนิคการสอนต่างๆ มาประยุกต์ใช้ร่วมกับขั้นตอนในแต่ละขั้นของกิจกรรมการเรียนรู้ได้ เช่น เกม ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อสร้างความตื่นตัวและความท้าทายในการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนมากขึ้น

2.3 ควรศึกษาความสามารถความเป็นผู้ประกอบการ หรือความเป็นผู้ประกอบการในรายวิชาอื่นๆ ของวิชาสังคมศึกษา เพื่อเป็นส่งเสริมการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมให้มีความหลากหลายยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- ชมแข พงษ์เจริญ. (2555). การพัฒนารูปแบบการจัดการโรงเรียนเชิงสร้างสรรค์และผลิตภาพในประเทศไทย. ดุษฎีนิพนธ์ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
- ติม มณีคำ. (2555). ศักยภาพการเป็นผู้ประกอบการที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการบริหารจัดการธุรกิจกรณีศึกษา: กิจกรรมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในแขวงบอลิคำไซ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว. วารสารบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี. 1(2). 76-93.
- ประเสริฐ ลีอำนันต์กุล. (2553). การวิจัยและพัฒนาหลักสูตรผู้ประกอบการธุรกิจรุ่นเยาว์ตามแนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะทางธุรกิจของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย. ดุษฎีนิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พาสนา จุลรัตน์. (2556). พัฒนาการมนุษย์. เอกสารประกอบการเรียนวิชาจิตวิทยาสำหรับครู ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- ไพฑูรย์ สีนลรัตน์ และคณะ. (2554). CCPR กรอบคิดใหม่ทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพฑูรย์ สีนลรัตน์ และคณะ. (2557). โรงเรียนผลิตภาพ: สัตตทัศน์เพื่อการจัดการ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพฑูรย์ สีนลรัตน์ และคณะ. (2560). โรงเรียน 4.0 : โรงเรียนผลิตภาพ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพฑูรย์ สีนลรัตน์. (2549). การศึกษาเชิงสร้างสรรค์และผลิตภาพ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รวีวรรณ สุขเจริญ. (2562). การพัฒนาความสามารถในการออกแบบผลิตภัณฑ์เชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีการเรียนรู้เชิงผลิตภาพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วิชัย วงษ์ใหญ่ มารุต พัฒนาผล และจำรัส อินทลาภาพร. (2561). การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาวิชาชีพครูโดยใช้การโค้ชแบบร่วมมือร่วมใจ. Veridian E-Journal, Silpakorn University. 11(2). 232-239.
- สถาบันบัณฑิตบริหารธุรกิจศศินทร์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2557). รายงานผลการศึกษาระดับสมบูรณโครงการวิจัยเรื่อง การกำหนดแนวทางการพัฒนาการศึกษาไทยกับการเตรียมความพร้อมสู่ศตวรรษที่ 2. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สมพร โกมารทัต. (2557). การเรียนรู้เชิงผลิตภาพ. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี. 25(3). 1-11.
- สวลี วงศ์ไชยา. (2561). อิทธิพลของกลยุทธ์ธุรกิจและคุณลักษณะของผู้ประกอบการที่ส่งผลต่อความสำเร็จของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. วารสารสมาคมนักวิจัย. 23(2). 140-152.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2564). รายงานการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสี่ (พ.ศ. 2559-2563) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา.

- สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2561). **รายงานวิจัย การจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneurship Education)**. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.
- สุชาติ ไตรภพสกุล. (2558). อิทธิพลของปัจจัยแรงจูงใจต่อการเป็นผู้ประกอบการที่มีต่อการเติบโตและความ มุ่งหวังที่จะเติบโตของธุรกิจ : กรณีศึกษาประเทศไทย. **วารสารสุทธิปริทัศน์**. 29(2). 75-93.
- ไสว พักขาว. (2552). การเรียนรู้ตามสภาพจริง (Authentic Learning). **ครูจันทรสาร**. 12(1). 15-21.
- Council for economic education. (2010). **Voluntary National Content Standards in Economics 2nd Edition**. 2 ed. New York.
- Deborah L. Ellis. (2012). **A new generation: a new model of education in the 21st century**. California: University of Southern California.
- Donald F. Kuratko and Richard M. (2004). **Entrepreneurship: Theory, Process, Practice, 6th Edition**. Mason, OH: Thomson South-Western.
- National Council for Social Studies. (2010). **National Curriculum Standards for Social Studies: A Framework for Teaching**. Learning and Assessment.